

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК

Кафедра професійної та технологічної освіти і загальної фізики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ІНФІТКН

Олег АНГЕЛЬСЬКИЙ

“9” серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Комунікативні процеси і партнерство в педагогічній діяльності

вибіркова

Освітньо-професійна програма «Технології та інформатика»

Спеціальність 014.10 – Середня освіта (технології)

Галузь знань 01 – Освіта

Рівень вищої освіти другий магістерський

Навчально-науковий інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

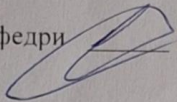
Робоча програма навчальної дисципліни «Комунікативні процеси і партнерство у педагогічній діяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Технології та інформатика» спеціальності 014.10 – Середня освіта (технології), затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича протокол № 7 від «29» квітня 2024 року.

Розробники: Кройтор О.П., доцент кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики, кандидат фіз.-мат. наук, доцент

Викладачі: Кройтор О.П. доцент кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики, кандидат фіз.-мат. наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики

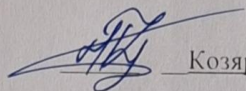
Протокол № 1 від «9» серпня 2024 року

Завідувач кафедри Гудима Ю.В.

Схвалено методичною радою НН ІФТКН

Протокол № 1 від «9» серпня 2024 року

Голова методичної ради ННІФТКН

 Козярьський І.І.

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців умінь організовувати оптимальне педагогічне спілкування з учнями і умінь реалізовувати комунікативні процеси в ході реалізації дидактичних проектів.

Пререквізити для вивчення даної дисципліни будуть корисні знання, отримані студентом з курсів «Професійне та особистісне становлення вчителя ЗСО», «Інклюзивна педагогіка», «Теорія і методика викладання предмету «Технології»». У разі необхідності, студенти можуть опрацювати зазначений матеріал у межах годин самостійної роботи, наприклад, за електронними курсами на платформі moodle.chnu.edu.ua.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- сформувати у студентів розуміння бази знань з комунікативних процесів та вміння їх використовувати в житті та діяльності;
- розвинути навички й уміння застосовувати засвоєну базу знань з навчальної дисципліни на творчому рівні;
- сприяти процесу самопізнання та на підставі цього самовихованню особистості, розвитку власних можливостей в ефективному спілкуванні.

Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів першого рівня вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі технологічної (у тому числі, інформаційних технологій) освіти, що передбачає проведення педагогічних досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

Фахові компетентності

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

Вивчення даної навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачем наступних **програмних результатів навчання (РН):**

РН8. Описувати показники якості педагогічної діяльності, аналізувати можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначати індивідуальні

професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирати ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН10. Називати й аналізувати шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, формувати їхню адекватну позитивну самооцінку.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	2	12		12		665	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лк	сем	лаб	інд.	сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Комунікативні процеси у навчанні						
Тема 1.1. Загальна характеристика комунікативних процесів в навчанні.	14	2	2			10
Тема 1.2. Спілкування як педагогічне поняття.	24	3	3			18
Разом за змістовим модулем 1	38	5	5			28
Змістовий модуль 2. Засоби в управлінні спілкуванням.						
Тема 2.1. Невербальні та вербальні засоби в управлінні педагогічним спілкуванням	24	3	3			18
Тема 2.2. Педагогічні конфлікти і шляхи їх вирішення.	28	4	4			20
Разом за змістовим модулем 2	52	7				38
Усього годин	90	12	12			66

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями - план
1	Тема 1.1 Загальна характеристика комунікативних процесів в навчанні. 1. Місце комунікативного компонента в структурі педагогічної діяльності.

	2. Характеристика комунікативних умінь педагога. 3. Визначення і характеристика понять «спілкування» і «комунікація».
2	Тема 1. 2. Спілкування як педагогічне поняття. 1. Визначення педагогічного спілкування, його функції і специфіка. 2. Характеристика етапів педагогічного спілкування. 3. Поняття та характеристика стилів педагогічного спілкування.
3	Тема 2.1. Невербальні та вербальні засоби в управлінні педагогічним спілкуванням. 1. Загальна характеристика засобів спілкування. 2. Класифікація і характеристика невербальних засобів спілкування. 3. Вимоги до застосування невербальних засобів під час реалізації дидактичного проекту. 4. Характеристика вербальних засобів спілкування.
4	Тема 2.2. Педагогічні конфлікти і шляхи їх вирішення. 1. Поняття конфлікту. Характеристика стадій його протікання. 2. Специфічні особливості педагогічного конфлікту. 3. Характеристика стратегій поведінки в конфліктних ситуаціях.

Тематика семінарських занять з переліком питань

№ п/п	Назва роботи
1	Комунікативні компоненти структури спілкування. 1. Місце комунікативного компоненту в структурі педагогічної діяльності. 2. Визначення і характеристика понять «спілкування» і «комунікація».
2	Комунікативні уміння. 1. Моделювання ситуацій професійної діяльності. 2. Комунікативність суб'єкта спілкування. 3. Характеристика комунікативних умінь педагога.
3	Спілкування як педагогічне поняття. 1. Поняття про суспільні та міжособистісні стосунки. 2. Спілкування як необхідна умова життєдіяльності людей, реалізації ними суспільних та міжособистісних стосунків. 3. Структура спілкування.

4	Особливості педагогічного спілкування. 1. Педагогічний такт. 2. Рольові позиції в педагогічному спілкуванні. 3. Стилї педагогічного спілкування. 4. Психологічні способи впливу в педагогічному спілкуванні, їх характеристика. 5. Типи сприйняття в педагогічному спілкуванні.
5	Невербальні засоби спілкування. 1. Основні форми невербальної комунікації. 2. Роль жестів, міміки, пантоміміки (оптико-кінетичної системи знаків) у процесі спілкування. 3. Вплив тональності та діапазону голосу (паралінгвістичної системи знаків) на успішність спілкування. 4. Особливості просторової та часової організації спілкування (проксемічної системи знаків).
6	Вербальні засоби спілкування. 1. Поняття про мову як універсальний засіб комунікації. 2. Психологічний аналіз говоріння та слухання. 3. Особливості здійснення переконуючої комунікації.
7	Конфлікти. 1. Типи конфліктів. 2. Основні критерії, елементи конфлікту, динаміка його розвитку. 3. Типи педагогічних конфліктів. 4. Причини виникнення конфліктів у навчанні. Стратегії поведінки педагога в конфліктних ситуаціях.
8	Конфліктні ситуації. 1. Причини виникнення конфліктів у навчанні. 2. Стратегії поведінки педагога в конфліктних ситуаціях.

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Зміст завдань
Самостійна робота студента за Змістовим модулем 1	
1	Спілкування як комунікація. Види комунікації. <i>Види роботи:</i> опрацювати літературу, підготувати конспект.
2	Інтерактивний та перцептивний аспекти спілкування. <i>Види роботи:</i> опрацювати літературу, підготувати конспект.
3	Комунікаційні бар'єри, труднощі та порушення спілкування. Класифікація комунікаційних бар'єрів. <i>Види роботи:</i> опрацювати літературу, підготувати конспект.
4	Принципи, функції, етапи та рівні педагогічного спілкування. Мета і завдання педагогічного спілкування <i>Види роботи:</i> опрацювати літературу, підготувати конспект.
Самостійна робота студента за Змістовим модулем 2	

1	Мовленнєвий апарат. Голос і процес його тренування. Дикція. Інтонація. Паузи. Критерії культури мовлення. Мовленнєвий етикет педагога. <i>Види роботи:</i> опрацювати літературу, підготувати конспект.
2	Врахування особливостей аудиторії. Портрет слухацької аудиторії. Форми подання інформаційного матеріалу навчального характеру. <i>Види роботи:</i> опрацювати літературу, підготувати конспект.
3	Типи конфліктів та їх основні причини. <i>Види роботи:</i> опрацювати літературу, підготувати конспект.
4	Основні стилі поведінки при вирішенні конфліктів <i>Види роботи:</i> опрацювати літературу, підготувати конспект.

Примітка: контроль виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання проводиться в рамках модульного контролю. Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретний модуль.

Методи навчання

Дисципліною передбачене проведення лекцій, семінарських занять. Самостійна робота, пов'язана з опрацюванням матеріалів лекцій та літературних джерел за відповідною тематикою, супроводжується формуванням напрацювань, що в подальшому буде використане під час заліку. Для досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів у дисципліні використовуються **інтерактивні методи навчання**: робота в малих групах; метод «мозкового штурму»; ділова гра, рольова гра та інші освітні технології; застосування електронних курсів та ресурсів, а також платформи для електронного навчання Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua>) та інші освітні технології.

Методи навчання:

лекції: пояснювально-ілюстративний метод, презентації;

робота з книгою: з навчально-методичною, науковою та нормативною літературою;

семінарські заняття: метод проблемного підходу, дослідницький метод;

самостійна робота: підготовка презентацій, рефератів, а також формуванням напрацювань для виконання і захисту лабораторних робіт.

Система контролю та оцінювання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи контролю навчальних досягнень студентів

- модульні контрольні роботи з використанням стандартизованих тестів;
- презентації результатів виконаних завдань;

У разі проведення навчального процесу та оцінювання у дистанційній формі використовуються засоби Moodle (у тому числі тестування; <https://moodle.chnu.edu.ua>).

Контроль самостійної роботи і оцінка її результатів включає

- самоконтроль і самооцінку студента;
- контроль і оцінку з боку викладача, кафедри, дирекції/деканату, ректорату, державних екзаменаційних і атестаційних комісій, державних інспекцій та ін.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

- проведення заліку;
- тестування;
- проведення модульних контрольних робіт;
- письмові чи усні опитування студентів;

Форма підсумкового контролю – залік.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни

Навчальні досягнення студентів із дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь, навичок тощо.

Поточний контроль проводиться науково-педагогічним працівником на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів.

Методи поточного контролю

Усне опитування – бесіда, розповідь студента, роз'яснення. Основою усного контролю слугує монологічна відповідь студента (у підсумковому контролі це більш повний, системний виклад) або запитально-відповідальна форма – бесіда. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі, можуть застосовуватися дидактичні картки, ігри, технічні засоби.

Тест (тест досягнень, тематичне тестування) – це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його

студентами. Перевага тестів у їх об'єктивності, тобто незалежності перевірки та оцінки знань від викладача.

Модуль-контроль: перевірка знань, шляхом написання контрольної роботи, що включає ряд теоретичних питань, тестових завдань з обсягу викладеного на лекціях та опрацьованого на семінарських заняттях матеріалу та засвоєного студентами у звітний модульний період.

Критерії оцінювання результатів поточного та підсумкового контролю

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)				Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		40	100
T 1.1	T 1.2	T 2.1	T 2.2		
12	14	16	18		

T1.1, T1.2 ... T2.2 – теми змістових модулів. Оцінка за опрацювання питань, винесених на самостійну роботу, враховується у загальній кількості балів за відповідною темою.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- 1) модульний контрольний захід (30 балів);
- 2) поточний контроль оцінюється робота студентів на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійного опрацювання студентами, виконання тестових і письмових робіт (30 балів);
- 3) відповідь під час заліку (40 балів);
- 4) виконання індивідуальних завдань або участь у неформальній/інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно положення «Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» та рішення кафедри.

Критерієм успішного проходження студентом оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом

навчання даної дисципліни.

Поточний контроль (тестування та поточне опитування)

Максимальна кількість балів за всі контрольні запитання дорівнює 30 балів (з них 30 – безпосереднє тестування).

Критерії оцінювання запитань в білеті (3 питання):

Три питання по 10 балів;

Правильна повна відповідь – 10-8 балів;

Відповідь з допущеними невеликими помилками – 7-5 бали;

Відповідь з допущеною суттєвою помилкою – 4-1 бали;

Неправильна відповідь – 0 балів.

2. Семінарські заняття

Максимальна кількість балів за всі заняття дорівнює 30 балів

Критерії оцінювання:

Розв'язування завдань самостійно - 3 бали;

Розв'язування завдань із допомогою викладача, неповна відповідь 1,5-0,5 бали.

Творче завдання – 2 бали.

Критерії оцінювання результатів навчання (з навчальної дисципліни) на підсумковому контролі

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль (письмова робота)

36-40 балів виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів.

31-35 бал виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу.

20-30 балів виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог, але мають місце окремі неточності.

20 балів виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки.

15 балів виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання.

10 балів виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Усього за правильно виконані завдання на заліку студент набирає 40 балів.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та

підсумкового модуль-контролю (залік) – 40 балів, за 100-бальною університетською шкалою та шкалою ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

1. У чому полягає сутність та специфіка професійної діяльності інженера-педагога?
2. Які блоки (етапи) входять до складу педагогічної діяльності? Надайте їх характеристику.
3. Які структурні елементи входять до складу діяльності з реалізації дидактичного проекту? Надайте їх характеристику.
4. Дайте характеристику комунікативної функції педагогічної діяльності.
5. В чому полягає сутність комунікативної складової педагогічної діяльності?
6. В чому проявляється наскрізний характер комунікативної складової в педагогічній діяльності?
7. Що розуміється під комунікативними вміннями?
8. Надайте характеристику комунікативних умінь педагога.
9. Дайте визначення поняттям «комунікація» і «спілкування». Чим вони відрізняються одне від одного?
10. Характеристика етапів педагогічного спілкування.
11. Поняття та характеристика стилів педагогічного спілкування.
12. Визначення педагогічного спілкування, його функції і специфіка

13. Наведіть класифікацію методів саморегуляції психічного стану та надайте їх характеристику
14. Динамічна експресія (кінесіка, просодіка і екстралінгвістика, такесіка)
15. Статична експресія включає фізіогноміку, артефакти, систему запахів.
16. Фізіогноміка.
17. Артефакти.
18. Чотири види мовної діяльності: говоріння й написання, слухання і читання.
19. Функції мовної діяльності.
20. Означення понять: мовленнєва діяльність, мовна комунікація, мовне спілкування, мовний акт, мовна поведінка.
21. Види підтексту.
22. Психологічні структурні компоненти акту мовленнєвої комунікації: комунікативний намір, задум і ціль, розуміння повідомлення (означення та розкриття понять).
23. Стилєві характеристики учасників спілкування.
24. Мовні стратегії і тактики.
25. Бар'єри у вербальній комунікації.
26. Логічний бар'єр.
27. Стилістичний бар'єр.
28. Семантичний і лінгвістичний бар'єри.
29. Фонетичний бар'єр.
30. Правила успішної вербальної комунікації.
31. Цілі та фактори ефективного сл. ухання. Труднощі ефективного слухання.
32. Стилї слухання й зворотний зв'язок у міжособистісному спілкуванні.
33. Спрямоване, критичне слухання.
34. Емпатичне слухання.
35. Нереклексивне слухання.
36. Активне рефлексивне слухання.
37. Чотири прийоми встановлення зворотного зв'язку: розпитування, перефразування, відображення почуттів і резюмування.
38. Загальні стадії протікання конфліктів.
39. Класифікація конфліктів.
40. Внутріособистісні конфлікти.
41. Міжособистісний конфлікт.
42. Конфлікт між особистістю і групою.
43. Міжгруповий конфлікт.
44. Основні причини конфліктів.
45. Специфічні особливості педагогічного конфлікту.
46. Педагогічні правила для вирішення конфліктів «мирним шляхом».
47. Стратегії поведінки в конфліктних ситуаціях.

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/ або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Рекомендована література

Фахова (основна)

1. Комунікації в освіті: історія, теорія, практика / За ред. О. Гомотюк. Тернопіль, 2020. 207 с.
2. Комуникативні технології інформаційного суспільства : монографія / [А. І. Гусєв, Н. О. Довгань, О. В. Івачевська, Н. С. Малєєва, І. В. Петренко] ; за наук. ред. А. І. Гусєва ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. – 142 с.
3. Ковальчук В.А. Педагогіка партнерства у професійній діяльності вчителя: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 100 с.
4. Партнерство у Новій українській школі: взаємодія, розвиток, діагностика [За заг.ред. Гарячої С.А.]. Черкаси: КНЗ «ЧОПООП ЧОР», 2020, 52 с.
5. Публічна комунікація: навчальний посібник / авт. кол.: В.І. Шарий, О.В. Черевко, Л.Я. Самойленко, А.О. Овчаренко, О.О. Дем'яненко, Б.М. Калініченко, В.В. Батушан, Н.О. Кравцова; за заг. ред.д. держ. упр. В.І. Шарого. – Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2020.– 330 с.

Допоміжна

1. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос та ін.; За ред. І.А.Зязюна. – К.: Вища шк., 1997. – 349 с.
2. Бутенко Н.Ю. Комуникативна майстерність викладача: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2005. – 336с.
3. Гриньова В.М. Педагогічна культура майбутнього вчителя (навчальний посібник для студентів, викладачів та вчителів). – Харків, 1996. – 104 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронна навчальна платформа Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/>

Політика академічної доброчесності

Впродовж семестру для перевірки знань студентів та контролю за самостійною роботою застосовують письмові роботи та тестовий контроль. При

виконанні різних форм робіт студенти повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravy-la-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>

Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>

та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>